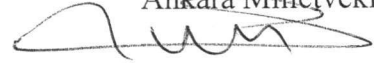

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA,

Aşağıda yer alan sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı İdris Güllüce tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygı ile dilerim.

Şenal Sarihan

Ankara Milletvekili

5Ağustos 2015 tarihinde, İstanbul Tuzla Orhanlı Mahallesi Organize Deri Sanayi Bölgesinde nitrik asit (işlenmemiş kezzap) üretimi yapan Ekomar Kimyevi Maddeler Ambalaj Sanayi adlı fabrikada nitrik asit dolu bir tankın delinmesi sonucunda geniş bir alana kimyasal madde yayılmıştır. Ortamı yoğun bir gaz kokusu ve sarı, kahverengi dumanlar kaplamıştır. Sızıntı, kimyasal maddelerden koruyucu bir kıyafet giyen itfaiye ekibinin beş saatlik bir çalışması sonucunda durdurulmuş, çevre işletmeler boşaltılmıştır. Olay sonrasında İstanbul Valiliği nitrik asitin süratli ve emniyetli bir biçimde tahliye edildiğini belirtmiş, Büyükşehir Belediyesi ise yaptığı açıklamada tehlikeli madenin taşıma tankerine aktarıldığını açıklamıştır. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, yapılmış olan 20 tonluk nitrik asit tankının testleri tam yapılmadan doldurulduğunu, olayda ihmal bulunduğunu ifade etmiştir. Oluşan sızıntının Organize bir sanayi bölgesinde olası bir yangın ve patlamaya neden olması halinde yaşanacak can kaybının ve oluşacak hasarın ne denli büyük olacağı, felaketin boyutunu da açıklar niteliktedir. Gaza maruz kalınmasının sağlık açısından solunum yollarında, özellikle akciğerlerde ödem yaptığı ve ölüme neden olduğu, gözlerde yanma ve yutkunma zorluğuna yol açtığı bilinmektedir. Bu olaylar ayrıca, asit yağmurlarına neden olmakta, daha geniş alanlarda insan sağlığı ve sürdürülebilir, yaşanır bir çevre açısından kalıcı riskler oluşturmaktadır.

Türkiye’de tüm endüstriyel alanlar benzer tehlike altında bulunmaktadır. Durum bu iken 30.12.2013 tarih ve 28867 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan **Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin**, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gerekli önlemleri ve sorumluluk alacak kurumları belirleyen maddelerinin yürürlüğü, 2016 ve 2017 yıllarına ertelenmiştir. Böylece Türkiye bu yönetmeliğin hazırlanmasında esas almış olduğu, endüstriyel donanımlarda kaza önleme üzerine Avrupa Birliğinin Seveso Direktifi’ni (Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Konsey Direktifi) **uygulamaya geçirmemiş durumdadır**. Direktif, hem sanayiciler üzerindeki hem de üye devletlerin yetkili makamları üzerindeki genel ve özel yükümlülükleri içermektedir. Tesisin tehlikelilik oranını baz alan iki gereklilik düzeyini (düşük veya yüksek tehlike düzeyi) göz önünde bulundurarak, alınacak yükümlülükler özetle şu şekilde sıralanmaktadır. Tüm alt ve üst seviyeli kuruluşlar için belirlenen ortak

yükümlülükler: Bildirim, Büyük Kaza Önleme Politikası, Domino Etkisi: Bilgi Alışverişi, Eylem, İletişim ve Raporlama şeklinde belirlenmiştir. Üst Seviyeli Kuruluşlar için yükümlülükler ise: Güvenlik Raporu, Güvenlik Yönetim Sistemi, Dahili Acil Durum Planı: Hazırlanması, Gözden Geçirilmesi ve Güncellenmesi, Harici Acil Durum Planının Hazırlanması için Bilgi Paylaşımı, Halkın Bilgilendirilmesi olarak sıralanmaktadır.

Bu kapsamda;

- 1) Türkiye’de tehlikeli madde depolayan tesis sayısı nedir? Bu tesislerin kaç kontrol edilmiştir? Kontroller hangi süreler ile tekrar edilmektedir?
- 2) 2002 -2015 tarihleri arasında meydana gelen tehlikeli maddeleri içeren büyük kazaların sayısı kaçtır? Bu kazalarda kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 3) Bünyesinde kaza yaşanan işletmeler hakkında hangi işlemler yapılmıştır? Bunlardan faaliyetlerini devam ettirenlerin sayısı nedir?
- 4) Tehlikeli madde depolayan ve/veya üreten tesislerden **ilgili yönetmeliğin 7. Maddesi kapsamında** Bakanlığınızın internet sayfasındaki özel program paketini kullanarak, kazalara ilişkin hazırlık bildirimini yapanların sayısı kaçtır? Bildirimi yapmayanlar hakkında ne gibi işlemler yapılmaktadır?
- 5) Bildirim yükümünü yerine getirmemesi nedeniyle faaliyetleri durdurulan işletmeler var mıdır? Var ise sayısı kaçtır?
- 6) Türkiye’de tehlikeli maddeleri içeren büyük endüstriyel kaza sayısı ve kaza riskleri bu denli fazla iken, gerekli önlemleri içeren yönetmelik hükümlerinin yürürlüğünün ertelenmesinin nedeni nedir? Burada nasıl bir kamu yararı amaçlanmaktadır?
- 7) **Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin öngörmüş olduğu önlemleri gerçekleştirmenin maliyeti nedir? Bu maliyet, Anayasanın ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin öngörmüş olduğu, devletin yaşamları risk altında olanları korumak ödevinden, yaşam hakkının gereklerini yerine getirmekten daha değerli midir?**
- 8) Olayın yaşandığı işletme olay öncesinde denetlenmiş midir? Adı geçen işletme Çevre İzin ve Lisansı Yönetmeliği kapsamında olan işletmelerden midir?
- 9) Olayın yaşandığı işletme **Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğinin 7. Maddesi kapsamında** Bakanlığınız sistemine giriş yapmış mıdır? Yapmış ise tarihi nedir?
- 10) Olayda, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık’ın “yapılmış olan 20 tonluk nitrik asit tankının testleri tam yapılmadan doldurulduğu, dolayısıyla olayda ihmal bulunduğu” yönündeki iddiası doğru mudur? Bu iddia konusunda herhangi bir araştırma ve inceleme yapılmış mıdır? Yapılmış ise neticesi nedir?
- 11) Sızıntı yaptığı tespit edilen tankın kullanım öncesi gerekli testlerini yapmak ile görevli birimler hangileridir? Bakanlığınız birimlerinin tespit ve denetim sorumluluğu bulunmakta mıdır? İlgili birimler hakkında herhangi bir idari, hukuki işlem yapılmakta mıdır?